

کلیات دیوان استاد خلیل کابلی

استاد محمد ابراهیم خلیل کابلی از نامدارترین سخنوران و دانشوران معاصر کشور همسایه و هم زبان و هم نژاد و هم کیش افغانستان میباشد که فضلاء و محققان و شاعران دور و نزدیک از دیرباز بانام و آثار ایشان آشنائی داشته‌اند.

دیوان کامل این گوینده بزرگ که در انواع سخن و مباحث مختلف توسن طبع را بجولان درآورده و گوهر معانی را بسلك نظم درکشیده و بسا سلیقه مخصوصی که در چاپ آن بکار رفته و در بعض صفحات نیز از نمونه های خط زیبای مصنف که با شیوه های مختلف نگارش یافته عکس برداری و گراور و چاپ شده چندی پیش زینت بخش عالم شعر و ادب ارجمند فارسی گردیده است.

اخیراً نسخه ای از این دیوان پراج از طرف گوینده بزرگوار بوسیله سفارت کبرای ایران در کابل بکتابخانه ارمغان اهداء و در صفحه نخست کتاب باخط خود چنین نگاشته‌اند: *رتال جامع علوم انسانی*

«بمجله موقر ارمغان که از مطالعه مسلسل آن دائماً مستفیدم و از صاحب امتیاز دانشمند و محترم آن امتنان فوق العاده دارم تقدیم است.

۴ حمل ، فروردین ۱۳۵۲ مطابق ۲۰ صفر المظفر سنه ۱۳۹۳

الحاج محمد ابراهیم خلیل احمدالجامی کابلی

ما در ضمن تشکر و امتنان از این لطف و عنایت آرزو مندیم که در خطه پهناور سخن و ادب فارسی همواره آثار گرانقدری چون کلیات استاد خلیل

بمنظور اعتلاء و بزرگداشت زبان و ادبیات فارسی در دسترس علاقمندان و صاحبان ذوق و هنر قرار گیرد تا در طریق ارشاد و هدایت ایشانرا دستیار و راهنمایی صدیق باشد.

دیوان حکیم بابا افضل

حکیم افضل‌الدین محمدحسن مرقی کاشانی مشهور به بابا افضل از حکما و دانشمندان و شاعران بنام قرن ششم هجری است که همچون ستاره‌ای فروزان آسمان دانش و ادب ایران را فروزان ساخت و اندیشه‌های فلسفی و عرفانی‌اش مورد تحسین و اعجاب حکیمان و عارفان قرار گرفت.

نه عقل به کنه لایزال تو رسد نه نقص به دامن کمال تو رسد

و هم ارچه محیط تحت و فوق آمدلیک کی گرد سراچه جلال تو رسد

بابا دارای تألیفات و تصنیفات متعدد و در سخن سرایی بویژه رباعی استادی ماهر و گرینده‌ای کم‌نظیر میباشد.

دیوان این حکیم و عارف روشن ضمیر که با ۳۵ نسخه خطی و چاپی مقابله و بررسی گردیده بدستگیری اداره فرهنگ و هنر کاشان که هر سال اثر ارزندهٔ ادبی چاپ و در دسترس علاقمندان قرار میدهد و همکاری صمیمانهٔ تنی چند از فضلاء آن سامان منسوب بانجمن ادبی صبا که وابسته بادارهٔ مذکور میباشد اخیراً بمناسبت دهمین سالگرد انقلاب شاه و مردم با کاغذی اعلا و چاپ بسیار زیبا چاپ و منتشر گردیده است.

ما این خدمت ادبی بسیار ارزنده را برئیس محترم سابق فرهنگ و هنر کاشان آقای دربانی ورئیس فعلی آقای بهشتی پور و گروه پژوهشی انجمن ادبی صبا آقایان فیضی و بهنیا و عاطفی و شریف تبریک گفته امیدواریم در انجام خدمات ادبی و علمی همواره موفق و کامیاب باشند.

جهان بینی در نظر سعدی

درین پنج تن از خداوندگاران سخن فارسی که هر کدام در شیوه و روش مخصوص بخود مبدع و مبتکر بوده و هیچیک از مقلدان و پیروان بعدی نتوانسته بحریم پرشکوه آنان نزدیک گردند. بتصدیق سخن شناسان و استادان قدیم و جدید عبارتند از: فردوسی، نظامی، مولوی، سعدی و حافظ.

مقایسه بین این استادان دانش و ادب و حکمت و عرفان و یکی را بر دیگری برتری دادن کاری بس دشوار بلکه عبث و بیهوده میباشد زیرا که سخنان معجز آسای آنان بگل‌های رنگینی در بوستان مانند که هر کس بنا بر سلیقه و ذوق خاص خود و توجه و ممارست بیشتر فریفته رنگ و بوی یکی از آنها میگردد.

با وصف این ارجحیتی که درباره سعدی نسبت بدیگران میتوان قائل شد جامعیت وی بوده زیرا که سعدی در نثر هم با آن سلاست و روانی تا پایه نظم پیش رفته بعلاوه عمر طولانی و سیر آفاق و انفس و معاشرت و مؤانست با پیشوایان و رجال ملل و نحل که موجب اندوختن تجربیات و اطلاعات فراوان شده سبب امتیاز وی گردیده است.

دانشمند ارجمند و نویسنده نامدار آقای جناب زاده که خوانندگان فاضل ارمغان بانوشته‌های محققانه ایشان آشنائی کامل دارند در رساله «جهان بینی سعدی» که چندی قبل در سالنامه کشور ایران بچاپ رسیده و اخیراً نیز بطور مستقل در دسترس علاقمندان قرار گرفته تحقیق و تتبع و تجزیه و تحلیلی کامل در باره آثار و افکار و آراء این نابغه روزگار بعمل آورده که مطالعه آن برای دوستداران فضل و ادب و سخن بسی سودمند و مغتنم خواهد بود.

مسیر

مجموعه اشعار است از دوبیتی‌ها و قطعات و غزلیات و غیره اثر طبع شاعر شیرین سخن آقای بهمن امین که در چاپ و کاغذ آن نیز سلیقه و ظرافت بکار برده شده است.

آقای امین در هنرستان صنعتی بابل مشغول تعلیم و تدریس بوده و تاکنون چندین مجموعه از آثار شعری خود را چاپ و منتشر ساخته و در این اواخر نسخه‌ای از کتاب مسیر را (بکتابخانهٔ ارمغان) ارمغان داشته‌اند.

آقای امین در سخن سرائی دارای ذوق و قریحه‌ای سرشار و در ابداع مضمون توانا و سخنش از سلاست و روانی برخوردار بوده و ایکاش از درج ایاتی بی‌وزن و قافیه که بهیچوجه نامشروع بر آنها نتوان گذارد خودداری نموده بود و از ارزش سخن خود نمی‌کاست .

ما انتشار کتاب مسیر را با آقای بهمن امین تبریک گفته و یقین داریم در عالم سخن سرائی باطنی طریق بمقامات عالیتری نائل خواهند آمد :

پند پدر

دوست ارجمند ما آقای محسن بیگدلی (جلائی) از شاعران فاضل و خوش قریحه و پاکدل انجمن ادبی حکیم نظامی میباشد که بسبب صفای باطن و شور و علاقه فوق‌العاده‌ای که بعالم سخن و ادب دارد همواره مورد ستایش و توجه ادبا و محققان و سخنوران انجمن بوده و برای او احترام خاصی قائل میباشند :

آثار منظومش غالباً در مجلهٔ ارمغان بچاپ رسیده و خوانندگان دانشور

بقدرت و توانائی او در نظم سخن آگاهی دارند.
 وی دارای تألیفات و تصنیفات متعدد در نظم و نثر میباشد که بعض آنها
 بچاپ رسیده و اینک مشغول تدوین و جمع آوری تذکره سخنوران معاصر است
 که در آینده نزدیک در سه جلد بچاپ خواهد رسید .
 ما سعی و کوشش دوست فاضل و شاعر ارجمند آقای جلائی را در اشاعه
 زبان و ادب ستوده موفقیت وی را آرزو مینمائیم .

(وحید زاده - نسیم)

سوریه و مصر - این دو مملکت و خصوصاً اولی در اوائل قرن
 هفتم مسیحی یعنی چند سالی قبل از هجرت و بعد از آن میدان محاربات
 ایران و روم بود . هر دو مملکت که در قلمرو حکومت روم شرقی
 بود در آن زمان چند سالی در تصرف ایران ماندند یعنی سوریه و
 فلسطین قریب دوازده الی چهارده سال و مصر قریب ده سال جزو
 مستملکات ایران بوده و فقط در حدود سال ۶۲۷ مسیحی (سال ششم
 هجرت) باز بتصرف روم درآمد و بزودی بدست مسلمین افتاد .

(از پرویز تاجنگیز)